

**Національний авіаційний університет
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

Кафедра обліку та аудиту

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до самостійної роботи
студентами спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Київ 2021

УДК 657:336 (076.5)
Ф 591

Рецензент: Мокринська З.В. – канд. екон. наук, доцент кафедри обліку та аудиту, Факультету економіки та бізнес-адміністрування Національного авіаційного університету.

Затверджено методично-редакційною радою Національного авіаційного університету (протокол № __ від «__»_____ 2021 р.)

Ф 591 Фінансовий облік I: Методичні рекомендації до самостійної роботи / О.М. Бондаренко, О.В. Костюнік, О.В. Попович – К. : НАУ, 2021 - 36 с.

Наведено методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий облік I».

Для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», освітньо-професійна програма «Облік і аудит» всіх форм навчання.

УДК 657:336 (076.5)
Ф 591

© Бондаренко О.М., Костюнік О.В.,
Попович О.В. 2021
© НАУ, 2021

ВСТУП

Самостійна робота студентів - одне з основних частин навчального процесу, яка відіграє важливу роль у процесі формування майбутнього спеціаліста.

Мета самостійної роботи - набуття навичок щодо вирішення конкретних практичних завдань і використання отриманих знань у подальшій практичній діяльності.

Організація самостійної роботи студентів при вивченні курсу складається з різних її видів:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарів, практичних занять);
- вивчення законодавчих та нормативних актів України;
- завершення розпочатих на практичних заняттях завдань;
- виконання додаткових завдань, передбачених робочою програмою курсу;
- відвідування консультацій (індивідуальних та групових);
- написання рефератів.

Підготовка до семінарських чи практичних занять передбачає вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності. При підготовці до занять відповідної теми необхідно детально вивчити конспект лекцій, підручник (навчальний посібник) і законспектувати законодавчі й нормативні акти, що їх рекомендує викладач. Семінарські і практичні заняття передбачають вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань. Студент самостійно завершує у поза аудиторний час розпочату в аудиторії завдання і здає у час встановлений викладачем. Завдання максимально наближені до виробничих умов і, як правило, це господарські ситуації, що найчастіше зустрічаються під час проведення фінансового обліку. Виконувати завдання необхідно в такій послідовності: ознайомитись із завданням і вивчити його умову; визначити методи (прийоми) розв'язання конкретної господарської ситуації; безпосередньо почати розв'язувати завдання; обґрунтувати відповіді нормативними актами; обґрунтувати висновки і пропозиції згідно з отриманими результатами; виконане завдання належно оформити в зошиті; захистити завдання відповідно до встановленого графіка

самостійної роботи. Якщо передбачений програмою обсяг завдань студент не виконав і не захистив, то до іспиту його не допускають.

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Самостійна робота студентів передбачає опрацювання нормативно-законодавчої бази (кодекси, закони, накази і т.д.) та науково-методичної літератури (підручники, посібники, конспекти та курси лекцій, тощо).

Опрацьований під час самостійної роботи навчальний матеріал з дисципліни, виноситься на підсумковий контроль знань студентів разом з навчальним матеріалом, який був отриманий під час проведення інших видів аудиторних занять.

Контроль за самостійною роботою студентів здійснюється у вигляді обговорень, опитувань, розв'язання задач та перевірки знань студентів під час складання іспиту.

Методичні рекомендації є необхідним доповненням до курсу лекцій та практичних занять з дисципліни «Фінансовий облік І». Наведені в них поради викладача та завдання до самостійного виконання поглиблюють і закріплюють знання з фінансового обліку.

Студенти, користуючись цими методичними рекомендаціями, розглядають рекомендації до засвоєння лекційного матеріалу та виконання практичних завдань, складають і розв'язують задачі, а головне набувають навиків самостійної роботи з фінансового обліку.

Основне завдання, яке ставилося при підготовці цих методичних рекомендацій, – надання студенту довідкової, методичної і практичної інформації з питань змісту, обґрунтування і формування інформації з фінансового обліку.

При самостійній роботі студенту, який працює з методичними рекомендаціями, треба дотримуватися таких порад:

- не намагатися виконувати завдання, попередньо не опрацювавши лекційний матеріал;

- приступаючи до виконання завдання, переконатися, що Ви зрозуміли його умови й з'ясували мету й кінцеві результати, до яких необхідно дійти;

– у кожному завданні намагатися знайти елемент нового, що раніше Вам не було відомо;

– щоразу коротко записувати умови завдання і хід його виконання.

Здійснення роботи при самостійному вивченні курсу та вирішенні практичних завдань передбачено в такій послідовності:

– засвоєння основних питань з теми за рекомендованою літературою і конспектами лекцій;

– ознайомлення з завданням і визначення методики розрахунків;

– здійснення розрахунків та бухгалтерських проведення;

– аналіз результатів, складення висновків і пропозицій.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО СКЛАД САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи під час вивчення кожної теми з дисципліни проходить шляхом індивідуального опрацювання за допомогою списку рекомендованої літератури та отриманих консультацій викладачів з даної дисципліни. Згідно робочої програми з дисципліни на підготовку до самостійної роботи відводиться 86 годин (додаток А).

МОДУЛЬ №1 «ОСНОВИ ПОБУДОВИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ. ОБЛІК НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ»

Тема1.1. Основи побудови фінансового обліку

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Нормативно-законодавча база з відображення господарських процесів та операцій в обліку.

2. Рахунки та подвійний запис.

3. Фінансова звітність в Україні.

4. Особливості проведення документації та інвентаризації в бухгалтерському обліку.

5. Порядок проведення оцінки та калькуляції суб'єктами господарювання.

Методичні рекомендації

Основним законодавчим документом на підставі якого проводиться ведення бухгалтерського обліку в Україні є Закон

України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Даний законодавчий документ регламентує правову основу регулювання, організації, ведення обліку та формування фінансової звітності в Україні. Норми данного Закону повинні виконувати всі юридичні особи (підприємства, організації, банки, бюджетні установи).

Відображення в обліку всієї господарської діяльності суб'єкта господарювання, а саме, виробництво та реалізація готової продукції (товарів, робіт, послуг) відображається за допомогою господарського обліку.

Слід зазначити, що господарський облік складається з: оперативного, статистичного та бухгалтерського обліку. Усі вони тісно пов'язані між собою і доповнюють один одного. В свою чергу бухгалтерський облік вміщає в себе: фінансовий, управлінський та податковий облік.

В бухгалтерському обліку застосовують різні вимірники для відображення господарських засобів і процесів, що здійснюються на підприємстві. До вимірників в бухгалтерському обліку відносять: натуральні, трудові та грошові.

Ведення бухгалтерського обліку повинно надавати повну і достовірну інформацію про наявність та стан засобів (активів) та джерел (пасивів) якими володіє дане підприємство.

Тому, предметом бухгалтерського обліку виступають процеси та операції, які призводять до змін наявних засобів та джерел під час господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Для відображення своїх засобів та джерел на певну дату підприємство складає та подає фінансову звітність. Бухгалтерський баланс є основним документом звітності на підставі якого можна з'ясувати та розрахувати фінансовий стан підприємства та надати поради щодо проведення за потреби санаційного аудиту.

Згідно норм чинного законодавства баланс обов'язково складається на останній день місяця звітного кварталу, тобто на: 31 березня, 30 червня, 30 вересня та 31 грудня. Одиниця виміру балансу – тис. грн. без десяткового знаку, але підприємствам, які підпадають під норми П(С)БО 25 дозволяється складати баланс в тис. грн. з одним десятковим знаком. Підтвердження правильності складання балансу є рівність його сторін – активу та пасиву. Актив

та пасив це сторони балансу, за якими розміщуються залишки за рахунками засобів та джерел підприємства.

Рахунок – це елемент бухгалтерського обліку за допомогою якого в обліку відображають зміни всіх господарських процесів. Слід зазначити, що рахунки бухгалтерського обліку систематизовані в план рахунків бухгалтерського обліку, який в сою чергу складається з 10 класів.

Відображення змін господарських процесів на підприємстві проводиться на підставі кореспонденції рахунків (бухгалтерською проводкою). Відображення будь-якого господарського процесу на підприємстві потрібно проводити лише на підставі документів бухгалтерського обліку. В документах проводиться фіксація всіх господарських процесів підприємства. В подальшому дані з рахунків бухгалтерського обліку відображаються в регістрах (відомостях, журналах-ордерах, книгах тощо).

За потреби перевірку залишків за рахунками з фактичною наявністю в структурних підрозділах засобів та джерел підприємства можна проводити за допомогою інвентаризації.

Питання для самоконтролю:

1. Нормативно-законодавча база з ведення бухгалтерського обліку в Україні.
2. Поняття подвійного запису. Типи господарських операцій, які впливають на баланс підприємства.
3. Порядок складання фінансової звітності.
4. Елементи (реквізити) документів бухгалтерського обліку.
5. Порядок формування та передачі документів в архів.
6. Етапи проведення інвентаризації на підприємствах України.
7. Оцінка та калькуляція як методи бухгалтерського обліку.

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Розподіліть зазначені рахунки на активні та пасивні: «Інші необоротні матеріальні активи», «Витрати на збут», «Знас (амортизація) необоротних активів», «Резерв сумнівних боргів», «Витрати майбутніх періодів», «Товари», «Доходи від реалізації», «Розрахунки з постачальниками та підрядчиками», «Готівка», «Довгострокові фінансові інвестиції», «Розрахунки за страхуванням», «Інші кошти», «Капітал у дооцінках»,

«Короткострокові позики», «Витрати на оплату праці», «Розрахунки за виплатами працівникам», «Доходи майбутніх періодів».

Задача 2. Зазначте кореспонденцію рахунків господарських операцій підприємства:

1. Нарахована заробітна плата виробничим працівникам.
2. Від постачальників отримані виробничі запаси.
3. Будівельні матеріали віднесені на будівництво.
4. Нараховані дивіденди учасникам.
5. Покриті збитки з резервного капіталу.
6. Визначено фінансовий результат (прибуток).
7. З каси передані грошові кошти інкасаторам.
8. Проведені нарахування на заробітну плату адміністративних працівників.
9. Оголошено статутний капітал.
10. На поточний рахунок надійшов короткостровий кредит банку.

Тема1.2. Облік основних засобів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Нормативно-законодавча база, щодо ведення обліку основних засобів.
2. Порядок ведення первинного обліку основних засобів.
3. Порядок відображення в обліку руху основних засобів.
4. Порядок проведення амортизації (зносу) основних засобів.
5. Облік ремонту необоротних активів.
6. Облік орендних операцій необоротних активів.

Методичні рекомендації

Однією з найважливіших складових необоротних активів є основні засоби. Основні засоби – це сукупність всіх засобів праці, які функціонують в натуральній формі впродовж тривалого часу (більше одного року) як у сфері виробництва, так і в невиробничій сфері і протягом всього терміну служби не втрачають своєї споживчої форми; поступово зменшують свою вартість у зв'язку з фізичним або моральним зносом; беруть участь у процесі виробництва протягом багатьох виробничих циклів.

Важливе значення в системі бухгалтерського обліку і фінансової звітності є формування первісної вартості основних засобів.

Залежно від характеру та порядку оплати основних засобів розрізняють такі шляхи їх надходження на підприємство:

- придбання з відповідною оплатою або за бартерним обміном;
- будівництво підрядним чи господарським способами;
- безоплатне отримання від інших організацій;
- внески засновників до статутного капіталу підприємства;
- оприбуткування лишків, виявлених при інвентаризації.

Надходження основних засобів та формування первісної вартості в обліку проводиться на рахунок 15 «Капітальні інвестиції». Перебуваючи на цьому рахунку (тобто не введені в експлуатацію) основні засоби не підлягають амортизації (зносу).

З метою їх відновлення проводиться нарахування амортизації за активами. Під амортизацією розуміють поступове перенесення вартості необоротних активів на новостворений продукт відповідно до встановлених методів і норм. У процесі господарської діяльності основним засобам щомісяця нараховується амортизація за методами, які зазначаються в ПКУ та П(С)БО 7 «Основні засоби».

Синтетичний облік зносу основних засобів ведеться на пасивному рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів».

Для підтримання необоротних активів в робочому стані підприємство має право здійснювати ремонтні роботи. Відповідно до П(С)БО 7 витрати, які пов'язані з підтриманням їх робочого стану (поліпшення), в обліку проводять поточний або капітальний ремонт.

Необоротні активи можуть передаватися (братись) в оренду іншим суб'єктам господарювання, включаючи фізичних осіб. Для цього між учасниками орендних операцій заключається договір оренди. Орендодавець – суб'єкт господарювання, який передає в оренду необоротні активи, що становлять об'єкт оренди. Орендар – суб'єкт господарювання або фізична особа, яка використовує необоротні активи, отримані в оренду. Кожна з названих сторін орендних операцій (крім фізичної особи, яка орендує недержавне майно) здійснюють їх відокремлений облік. Розрізняють операційну та фінансову оренду.

Питання для самоконтролю:

1. Наведіть визначення та структуру основних засобів.
2. За якими ознаками класифікують основні засоби?
3. Які існують види оцінки основних засобів?
4. У чому полягає різниця між первісною і справедливою вартістю основних засобів?
5. Що включають капітальні інвестиції і яка їх структура?
6. Назвіть джерела надходження основних засобів на підприємство і документи, які при цьому складаються.
7. Якими бухгалтерськими записами оформляється вибуття основних засобів?
8. Дайте визначення амортизації та вкажіть терміни корисного використання об'єктів.
9. Види ремонту та їх облік.
10. Які особливості обліку орендованих необоротних активів в орендодавця та орендаря?

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Підприємство має основний засіб (обладнання), первісна вартість об'єкта складає 26000 грн., накопичувальний знос – 3000 грн. Відобразити в обліку господарські операції з визначенням фінансового результату підприємства за наступними ситуаціями:

1. Підприємство вирішило реалізувати об'єкт. Договірна вартість складає 24000 грн. (в т.ч. ПДВ).

2. Підприємство вирішило реалізувати об'єкт. Договірна вартість складає 27600 грн. (в т.ч. ПДВ). Грошові кошти надійшли на поточний рахунок підприємства авансом.

3. Підприємство вирішило ліквідувати об'єкт. Витрати пов'язані з ліквідацією складають: ПММ – 450 грн.; заробітна плата працівників, які приймають участь у ліквідації – 1000 грн.; нарахування на заробітну плату – визначити розмір самостійно на підставі норм чинного законодавства; знос основних засобів, які приймали участь у ліквідації основного засобу – 300 грн. Внаслідок ліквідації залишилися запасні частини, які в подальшому можна експлуатувати – 4550 грн.

4. Підприємство прийняло рішення подарувати основний засіб.

Задача 2. Підприємство має основний засіб (обладнання), первісна вартість об'єкта складає 26000 грн., накопичувальний знос – 3000 грн. Внаслідок експертної оцінки було надано акт експертизи в якому зазначається, що справедлива вартість обладнання складає:

- ситуація «1» – 33350 грн.;
- ситуація «2» – 14950 грн.

Відобразити переоцінку об'єкта основного засобу за рахунками бухгалтерського обліку.

Задача 3. Підприємство має основний засіб (обладнання), первісна вартість об'єкта складає 26000 грн. Ліквідаційна вартість встановлена підприємством у розмірі нуль гривень. Строк корисного використання встановлено підприємством 8 років. Загальний розрахунковий обсяг виготовленої продукції складає 100000 од. (1 рік – 10000 од., 2 рік – 12000 од., 3 рік – 16000 од., 4 рік – 15000 од., 5 рік – 14000 од., 6 рік – 13000 од., 7 рік – 12000 од., 9 рік – 8000 од.). Розраувати амортизаційні відрахування та накопичувальну амортизацію за всіма роками згідно П(С)БО 7.

Задача 4. Підприємство вирішило побудувати офіс внаслідок чого були понесені витрати:

- придбані будівельні матеріали на суму 180000 грн (в т.ч. ПДВ);
- нарахована заробітна плата працівникам зайнятим на будівництві – 20000 грн.;
- проведені нарахування на заробітну плату працівників зайнятим на будівництві (розрахунок провести згідно норм чинного законодавства на дату відображення умови задачі в обліку);
- амортизація основних засобів, які приймали участь у будівництві офісу – 1200 грн.

До завершення будівництва була запрошена:

- підрядна організація, яка виставила рахунок за свої послуги у розмірі 60000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- дизайнерська фірма, яка виставила рахунок за свої послуги у розмірі 48000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- клірингова служба, яка виставила рахунок за свої послуги у розмірі 12000 грн. (в т.ч. ПДВ).

Після завершення будівництва залишились деякі будівельні матеріали, які були віднесені з будівництва до складу у розмірі – 1600 грн. Об'єкт було введено в експлуатацію.

Тема 1.3. Облік інших необоротних матеріальних активів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Нормативно-законодавча база, щодо ведення обліку інших необоротних матеріальних активів.
2. Порядок ведення первинного обліку інших необоротних матеріальних активів.
3. Порядок відображення в обліку руху інших необоротних матеріальних активів.
4. Особливості проведення розрахунку амортизації (зносу) інших необоротних матеріальних активів.

Методичні рекомендації

Однією з із складових необоротних активів є інші необоротні матеріальні активи. Інші необоротні матеріальні активи – це активи підприємства, які воно використовує більше одного року, або операційного циклу якщо він більший за один рік та вартістю згідно норм чинного законодавства.

Важливе значення в системі бухгалтерського обліку і фінансової звітності є формування первісної вартості інших необоротних матеріальних активів.

Залежно від характеру та порядку оплати інших необоротних матеріальних активів розрізняють такі шляхи їх надходження на підприємство:

- придбання з відповідною оплатою або за бартерним обміном;
- будівництво підрядним чи господарським способами;
- безоплатне отримання від інших організацій;
- внески засновників до статутного капіталу підприємства;
- оприбуткування лишків, виявлених при інвентаризації.

Надходження інших необоротних матеріальних активів та формування первісної вартості в обліку проводиться на рахунок 153 «Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів». Перебуваючи на цьому рахунку (тобто не введені в

експлуатацію) інші необоротні матеріальні активи не підлягають амортизації (зносу).

З метою їх відновлення проводиться щомісяця нарахування амортизації. Під амортизацією розуміють поступове перенесення вартості необоротних активів на новостворений продукт відповідно до встановлених методів і норм. Нараховується амортизація за методами, які зазначаються в ПКУ та П(С)БО 7 «Основні засоби».

Синтетичний облік зносу інших необоротних матеріальних активів ведеться на пасивному рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів».

Питання для самоконтролю:

1. Наведіть визначення та структуру інших необоротних матеріальних активів.

2. За якими ознаками класифікують інші необоротні матеріальні активи?

3. Що входить до інших необоротних матеріальних активів і в чому їх відмінність від основних засобів?

4. За якими методами нараховується знос інших необоротних матеріальних активів?

5. Розкрийте відмінності проведення амортизаційних нарахувань між основними засобами та іншими необоротними матеріальними активами.

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Підприємство в магазині придбало жалюзі за 12000 грн. (в т.ч. ПДВ). Витрати пов'язані з їх встановленням 2400 грн. (в т.ч. ПДВ). Відобразити в обліку введення жалюзі в експлуатацію.

Задача 2. Засновник підприємства, як внесок до статутного капіталу, вніс офісні меблі. Справедлива вартість встановлена експертною компанією складає 15000 грн. Експертна компанія за свої послуги виставила рахунок підприємству у розмірі 6000 грн. (в т.ч. ПДВ). Відобразити в обліку введення офісних меблів в експлуатацію.

Тема 1.4. Облік нематеріальних активів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Нормативно-законодавча база, яка регулює облік нематеріальних активів.

2. Документування обліку нематеріальних активів.
3. Порядок відображення в обліку руху нематеріальних активів.
4. Методи амортизації та порядок нарахування зносу нематеріальних активів.

Методичні рекомендації

Бухгалтерський облік нематеріальних активів регулюється П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», Інструкцією № 291 та ін. Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований.

Згідно Податкового кодексу України нематеріальні активи розподіляються на шість груп. До кожної групи даний законодавчий документ встановлює строки дії права користування.

Згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку нематеріальні активи обліковуються на рахунку 12 «Нематеріальні активи».

Нематеріальні активи під час своєї експлуатації зношуються і підлягають щомісячній амортизації. Слід зазначити, що підприємство має право самостійно встановити строк дії права користування нематеріального активу якщо це не встановлено відповідно до правовстановлюючого документа. Цей строк не може становити менше двох та більше 10 років.

Згідно норм діючого законодавства підприємство має право самостійно обрати метод амортизації нематеріального активу. Якщо такі умови визначити неможливо, то амортизація нараховується із застосуванням прямолінійного методу. Розрахунок амортизації при застосуванні відповідних методів нарахування здійснюється згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» та Податкового кодексу України.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття та класифікація нематеріальних активів.
2. Порядок формування оцінки та відображення в обліку надходження нематеріальних активів.
3. Нархування амортизації нематеріальних активів та відображення її в обліку.

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Для придбання комп'ютерної програми підприємство отримало короткостроковий кредит банку в розмірі 60000 грн. під

12 % річних. Відобразити в обліку введення комп'ютерної програми в експлуатацію. Витрати пов'язані з придбанням програми складають:

- вартість комп'ютерної програми - 66000 грн. (в т.ч. ПДВ);
- витрати з навчання працівників - 12000 в т.ч. ПДВ;
- витрати на встановлення – 5400 грн. (в т.ч. ПДВ);
- витрати на щомісячне оновлення – 900 грн. (в т.ч. ПДВ).

Тема 1.5. Облік фінансових інвестицій

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Сутність та класифікація фінансових інвестицій.
2. Нормативне забезпечення з обліку фінансових інвестицій.
3. Облік фінансових інвестицій.

Методичні рекомендації

Основним нормативним документом, який розкриває відображення в обліку фінансових інвестицій – П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції».

Для обліку довгострокових фінансових інвестицій у бухгалтерському обліку передбачено рахунок 14 «Довгострокові фінансові інвестиції». Рахунок 14 призначений для узагальнення інформації про наявність і рух довгострокових інвестицій (вкладень) у цінні папери інших суб'єктів, облигації державних і місцевих позик, внесків до зареєстрованого статутного капіталу інших підприємств, створених на території України та за кордоном. Групування інформації на рахунку 14 відбувається за такими критеріями як пов'язаність сторін та метод обліку інвестицій.

До поточних фінансових інвестицій належать короткострокові інвестиції з терміном утримання менше року, які можна вільно реалізувати (акції, облигації, сертифікати, казначейські зобов'язання, а також депозитні вклади на рахунках в установах банку з метою одержання відсотків). Дані інвестиції відображаються в обліку за собівартістю або справедливою вартістю кожної окремої інвестиції чи інвестиційного портфеля загалом. В обліку короткострокові фінансові інвестиції відображаються на рахунку 35 «Поточні фінансові інвестиції».

Питання для самоконтролю:

1. Що таке інвестиційна діяльність підприємства?
2. Назвіть поточні та довгострокові фінансові інвестиції.
3. Що таке пов'язані сторони?
4. Характеристика рахунків, на яких відображаються в обліку фінансові інвестиції.
5. Оцінка фінансових інвестицій в обліку та звітності підприємства.
6. Нормативно-законодавча база з обліку фінансових інвестицій.

МОДУЛЬ №2 «ОБЛІК ОБОРОТНИХ АКТИВІВ»

Тема 2.1. Облік запасів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Запаси підприємства та їх класифікація.
2. Облік надходження та вибуття запасів.
3. Методи оцінки вибуття запасів.
4. Облік запасів на складі.
5. Порядок проведення інвентаризації.

Методичні рекомендації

Запаси є важливим елементом діяльності підприємства. Їм належить значна частина всіх активів підприємства. Вони приймають участь в усіх процесах суб'єкта господарювання - від канцелярських приналежностей до виробництва продукції та її реалізації.

Виробничі запаси є складовою частиною оборотних активів. Методологічні засади відображення у бухгалтерському обліку та розкриття їх у фінансовій звітності регламентує П(С)БО 9 «Запаси». Запаси визнають активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

Під час вибуття запаси оцінюють за одним з наступних методів:

- ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів;
- середньозваженої собівартості;
- собівартості перших за часом надходжень запасів (ФІФО);
- нормативних затрат;

– ціни продажу.

Всі запаси підлягають групуванню. Тому, до кожної групи запасів може бути обраний лише один із наведених методів оцінки вибуття запасів. Обов'язковою умовою вибору та використання будь-якого методу є його затвердження в наказі про облікову політику підприємства.

Також обрані методи оцінки розкривають у примітках до фінансової звітності. Конкретний механізм застосування того чи іншого методу оцінки запасів залежить від системи обліку запасів, яку використовують на підприємстві.

Зберігання запасів на підприємстві повинно бути правильно організоване. Як правило, всі запаси мають постійне місце зберігання – склад. На складі запаси розміщуються на стелажах, полицях, в ящиках таким чином, щоб до них був забезпечений доступ. Правильне розміщення запасів на складах дозволяє прискорити їх приймання, знаходження та вибуття.

Матеріальні цінності слід закріпити за конкретним працівником - завідувачем складу з яким обов'язково складається договір про повну матеріальну відповідальність за довірені йому цінності.

Інвентаризація запасів проводиться на підставі Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879 від 02.09.2014 р. На підставі проведеної інвентаризації можна з'ясувати різницю між наявними запасами та їх кількістю за документами бухгалтерського обліку. По закінченню інвентаризації, за умови знаходжених не облікованих запасів або їх недостачі в обліку проводять їх корегування шляхом списання на збитки (дохід) або за умови встановлення винної особи - проводять утримання вартості активів з доходу працівника.

Питання для самоконтролю:

1. Наведуть поняття «запаси» та нормативні документи, які регламентують їх облік.
2. Як класифікують запаси для цілей бухгалтерського обліку?
3. Які критерії визнання запасів?
4. Як визначають первісну вартість запасів, залежно від джерела придбання?
5. У яких випадках оцінку запасів здійснюють за справедливою вартістю?

6. Що включають транспортно-заготівельні витрати? На якому рахунку здійснюють їх облік?

7. Як розподіляють і куди списують транспортно-заготівельні витрати?

8. Як оцінюють запаси на дату балансу?

9. Якими документами оформляють надходження запасів?

10. Які Ви знаєте методи оцінки вибуття запасів?

11. Охарактеризуйте порядок проведення інвентаризації матеріальних цінностей на складі.

12. Якими документами оформляють результати інвентаризації виробничих запасів (порядок їх складання)?

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Підприємство придбало товари з метою подальшого перепродажу на суму 30000 грн. в т.ч. ПДВ. За дані товари підприємство перерахувало 100 % аванс. Витрати пов'язані з надходження товарів склали:

- доставка - 3000 грн. в т.ч. ПДВ;

- розвантажування – 1800 грн. в.т.ч. ПДВ.

Відобразити надходження товарів за допомогою:

- рахунку 281;

- рахунку 281 та 289.

Задача 2. Підприємство протягом місяця реалізувало товарів на суму 300000 грн. В залишку на кінець місяця залишилось товарів на суму 100000 грн. На початок місяця на підприємстві були транспортно-заготівельні витрати (ТЗВ) в розмірі 20000 грн. Протягом місяця ТЗВ надійшли на суму 40000 грн. Розрахувати розмір ТЗВ, який потрібно списати внаслідок реалізації товарів та відобразити списання товарів і ТЗВ в обліку.

Задача 3. На початок місяця підприємство має в залишку 100 од. готової продукції по 50,5 грн. за одиницю. Протягом місяця з виробництва на склад надійшло готової продукції:

- 150 одиниць по 60 грн.;

- 200 одиниць по 40 грн.

В кінці місяця підприємство реалізує 350 одиниць готової продукції. Дохід від реалізації готової продукції склав 24000 грн. (в т.ч. ПДВ). Покупці переплатили 100 % аванс на поточний рахунок підприємства.

Визначити фінансовий результат від реалізації готової продукції, якщо підприємство обрало метод оцінки вибуття запасів:

- ситуація «1» - ФІФО;
- ситуація «2» - середньозваженої собівартості.

Задача 4. Підприємство з поточного рахунку перерахувало 100 % аванс в розмірі 30000 грн. (в т.ч. ПДВ) за матеріали. Але постачальник направив матеріалів на суму 26400 грн. (в т.ч. ПДВ) та повернув на поточний рахунок надлишкові грошові кошти. Відобразити в обліку господарські операції підприємства.

Тема 2.2. Облік виробництва, зберігання та реалізації готової продукції (послуг)

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Склад витрат, що включаються у собівартість продукції (робіт, послуг).
2. Облік прямих матеріальних витрат.
3. Облік прямих витрат на оплату праці.
4. Облік інших прямих витрат.
5. Готова продукція, її характеристика та класифікація.
6. Документальне оформлення та аналітичний облік операцій, пов'язаних з рухом готової продукції.
7. Облік собівартості випущеної та реалізованої продукції.

Методичні рекомендації

Готова продукція, а також інші активи, які виготовляються власними силами (напівфабрикати власного виробництва, незавершене виробництво та ін.), виконані роботи та послуги обліковуються за виробничою собівартістю. Для визначення собівартості окремих видів продукції (робіт, послуг) виробничі витрати групують за статтями калькуляції. До основних статей калькуляції під час визначення виробничої собівартості продукції є:

- сировина та матеріали;
- купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби;
- паливо та енергія, які потрібні для технологічних процесів;
- зворотні відходи (вираховуються);

- основна заробітна плата працівників, які працюють на виробництві;
- додаткова заробітна плата працівників, які працюють на виробництві;
- відрахування на соціальні заходи від заробітної плати працівників, які працюють на виробництві;
- витрати на утримання та експлуатацію устаткування;
- загальновиробничі витрати;
- попутна продукція (вираховується).

Підприємства мають право визначати власну номенклатуру статей калькуляції з урахуванням особливостей технологічного процесу виготовлення готової продукції (робіт, послуг). Згідно плану рахунків бухгалтерського на рахунку 23 «Виробництво» проводиться формування витрат пов'язаних з виготовлення готової продукції (робіт, послуг). Даний рахунок в робочому плані рахунків кожного підприємства з урахуванням виробничих підрозділів, видів продукції (робіт, послуг) та статтями витрат розподіляється на субрахунки. Субрахунки (аналітичні рахунки) за рахунком 23 «Виробництво» обов'язково прописуються в обліковій політиці підприємства шляхом затвердження наказу про облікову політику підприємства.

Готова продукція це актив підприємства, з усіма стадіями технологічної обробки, яка відповідає технічним і якісним характеристикам та призначена для подальшої реалізації (внутрішнього споживання). Готова продукція може надходити з виробництва на склад або бути відвантажена покупцям.

Питання для самоконтролю:

1. Які витрати включають до складу виробничої собівартості продукції?
2. Від чого залежить номенклатура статей калькуляції?
3. Від чого залежить склад прямих матеріальних витрат?
4. За якими видами оцінки матеріальні витрати включають у собівартість продукції?
5. Які первинні документи є підставою для відображення прямих матеріальних витрат?
6. Від чого залежить вибір способу контролю використання виробничих запасів?

7. Як прямі витрати на оплату праці включають у собівартість окремих видів продукції?

8. Які витрати (крім матеріальних і витрат на оплату праці) можуть бути віднесені до прямих витрат на виробництво продукції?

9. Які витрати відносять до загальновиробничих витрат?

10. Що може бути базою розподілу загальновиробничих витрат між окремими видами продукції (робіт, послуг)?

11. Дайте визначення готової, супутньої і побічної продукції?

12. Як оцінюється в обліку готова, супутня і побічна продукція?

13. Що таке «напівфабрикати» та «незавершене виробництво» і як вони відображаються в балансі?

14. Як розраховується собівартість випущеної з виробництва продукції?

15. Який порядок розрахунку фактичної собівартості реалізованої продукції?

16. Які первинні документи використовуються при відображенні руху готової продукції?

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. На початок місяця підприємство має в залишку 100 од. готової продукції по 50,5 грн. за одиницю. Протягом місяця з виробництва на склад надійшло готової продукції:

- 150 одиниць по 60 грн.;

- 200 одиниць по 40 грн.

В кінці місяця підприємство реалізує 350 одиниць готової продукції. Дохід від реалізації готової продукції склав 24000 грн. (в т.ч. ПДВ). Покупці переплатили 100 % аванс на поточний рахунок підприємства.

Визначити фінансовий результат від реалізації готової продукції, якщо підприємство обрало метод оцінки вибуття запасів:

- ситуація «1» - ФІФО;

- ситуація «2» - середньозваженої собівартості.

Тема 2.3. Облік грошових коштів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Облік готівкових грошових коштів.

2. Облік безготівкових розрахунків.
3. Облік інших коштів.

Методичні рекомендації

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» грошовими коштами (грошима) вважається готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

Готівкові розрахунки – це платежі готівкою підприємств та фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також по операціях, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна.

Підприємства здійснюють розрахунки готівкою між собою та фізичними особами через касу.

Каса підприємства – це приміщення або місце здійснення (руху) готівкових розрахунків та зберігання готівкових коштів і касових документів (інших цінностей).

Розрахунки готівкою підприємств та фізичних осіб проводяться як за рахунок коштів, одержаних з банків, так і за рахунок готівкової виручки і здійснюються через касу підприємства з веденням касової книги.

При здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємства мають фінансові стосунки із суб'єктами підприємницької діяльності: установами, організаціями, іншими підприємствами, фізичними особами та державою. Розрахунки між ними, переважно, набувають грошової форми. Грошові розрахунки поділяються на готівкові та безготівкові, сферу яких розмежовано, але які мають між собою тісний зв'язок.

Безготівкові розрахунки – це перерахування певної суми коштів з рахунків платників на рахунки одержувачів коштів, а також перерахування банками за дорученням підприємств і фізичних осіб коштів, унесених ними готівкою в касу банку, на рахунки одержувачів коштів. При здійсненні розрахунків підприємства можуть застосовуватись акредитивна, інкасова, вексельна форма розрахунків, а також форми розрахунків за розрахунковими чеками та з використанням розрахункових документів на паперових носіях та в електронному вигляді у формі: меморіального ордера;

платіжного доручення; платіжної вимоги-доручення; платіжної вимоги; розрахункового чека; акредитива.

Грошові кошти в дорозі - це грошові кошти, що належать підприємству, але ще не зараховані на його поточний або інший рахунок.

До грошових коштів у дорозі належить виручка за реалізовану продукцію, внесена до кас банків, ощадних кас, чи здана інкасатором для подальшого зарахування її на поточний рахунок. Аналітичний облік грошових коштів у дорозі ведеться теж за їхніми видами.

Для узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок, марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові та інші рахунки призначений рахунок 33 «Інші кошти».

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте поняття «грошові кошти».
2. Які активи відносяться до грошових коштів? Вкажіть рахунки і статті балансу, на яких вони відображаються.
3. Якими нормативними документами регламентується порядок здійснення операцій з грошовими коштами?
4. Назвіть основні вимоги до оформлення каси підприємства.
5. Опишіть порядок визначення ліміту каси підприємства.
6. Яка максимальна сума готівкових розрахунків підприємств?
7. Дайте визначення касових операцій та вкажіть рахунки, типові кореспонденції, які використовуються у їх обліку.
8. Документальне оформлення в обліку касових операцій.
9. Порядок відкриття рахунків в установах банку та операції, які на них можуть здійснюватися.
10. Документальне оформлення в обліку операцій на рахунках в банку.
11. Вкажіть основні господарські операції на поточних рахунках в банку та їх облік.

12. Які особливості обліку грошових коштів і розрахунків в іноземній валюті?

13. Наведіть приклад виникнення курсових різниць при здійсненні господарських операцій із грошовими коштами на рахунках в банку та в касі.

14. Що таке еквіваленти грошових коштів? Навіть основні вимоги до їх обліку.

15. Що таке грошові кошти в дорозі та грошові документи підприємства?

16. Як обліковує підприємство проїзні квитки та путівки для відпочинку працівників?

Тема 2.4. Облік дебіторської заборгованості

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Дебіторська заборгованість, її визнання.
2. Довгострокова дебіторська заборгованість.
3. Облік розрахунків з покупцями та замовниками, іншими дебіторами.
4. Облік розрахунків з підзвітними особами.
5. Облік дебіторської заборгованості по нарахованих доходах.
6. Облік розрахунків за претензіями.
7. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

Методичні рекомендації

Будь-яка діяльність суб'єкта господарювання пов'язана з виготовлення та реалізацією готової продукції (робіт, послуг), що в свою чергу призводить до процесів розрахунків. Під час своєї діяльності підприємство може мати або дебіторську або кредиторську заборгованість. Формування та відображення в обліку дебіторської заборгованості визначається у П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Норми цього Положення застосовують підприємства, організації та інші юридичні особи незалежно від форми власності (крім бюджетних установ та підприємств, що відповідно до діючого законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами). Дане П(С)БО застосовується з урахуванням особливостей оцінки, розкриття інформації щодо

дебіторської заборгованості та зобов'язань, встановлених іншими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Згідно даного стандарту дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. При цьому під дебіторами розуміють юридичних та фізичних осіб, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

У кожного підприємства може бути ризик не погашення дебіторської заборгованості, що впливає на подальше погашення своїх боргових зобов'язань підприємством. Тому, Цивільним кодексом встановлюються строки позовної давності протягом яких підприємство може звернутись до суду.

Також, згідно норм чинного законодавства, кожне підприємство має право створювати на підприємстві під заборгованість у якій закінчується строк позовної давності – резерв сумнівних боргів. Даний резерв створюються на рахунку 38. Шляхом формування цього резерву підприємство може переносити дебіторську заборгованість на витрати свого підприємства протягом року, а не списувати її в повному розмірі в одному місяці.

Крім основної діяльності, підприємство може виконувати (виготовляти) інші супутні види робіт та послуг. Внаслідок такого виду діяльності підприємства та для проведення в обліку більш деталізованої дебіторської заборгованості застосовують рахунок 37 «Розрахунки з різними дебіторами».

Питання для самоконтролю:

1. Надайте поняття «дебіторська заборгованість» та наведіть нормативні акти, які її регламентують в обліку.

2. Зазначте умови за якими дебіторську заборгованість визнають активом.

3. Класифікація дебіторської заборгованості за термінами погашення.

4. Як класифікують дебіторську заборгованість за об'єктами, щодо яких виникли зобов'язання дебіторів?

5. Як класифікують дебіторську заборгованість за своєчасністю сплати боржниками?

6. Які рахунки використовують для обліку дебіторської заборгованості?

7. Методи оцінки дебіторської заборгованості.
8. Якими первинними документами відображають виникнення дебіторської заборгованості за товари, роботи (послуги)?
9. Що таке резерв сумнівних боргів та для чого його створюють?
10. Які Ви знаєте способи обчислення резерву сумнівних боргів?
11. Як в обліку відображають операції зі створення і списання резерву сумнівних боргів?
12. Що таке претензія? Порядок виставлення претензії та документальне оформлення цих операцій.
13. Як в обліку відображають операції щодо розрахунків за претензіями?
14. Який порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей?
15. Як в обліку відображають операції щодо розрахунків за відшкодуванням завданих збитків?

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Підприємство реалізувало готову продукцію за 36000 грн. (в т.ч. ПДВ). Собівартість данної продукції складає 23000 грн. відобразити в обліку реалізацію продукції:

- ситуація «1» - підприємство отримало на поточний рахунок від покупця 100 % аванс за готову продукцію;
- ситуація «2» - покупці розрахувались за готову продукцію протягом місяця після реалізації.

Тема 2.5. Облік витрат майбутніх періодів

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Облік витрат майбутніх періодів.

Методичні рекомендації

Згідно з принципом відповідності для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були здійснені для отримання цих доходів. Таким чином, для кожного виду доходів повинні бути витрати, і навпаки, витрати мають відповідати доходам звітного періоду.

Якщо підприємство понесло витрати, за якими ще не одержано доходи, то такі витрати називатимуться витратами майбутніх періодів. До них належить підписка журналів та інших видань на майбутні періоди, попередня сплата орендних платежів, купівля патенту для майбутньої діяльності, витрати на розробку та впровадження нових видів продукції. До витрат майбутніх періодів відносять також витрати на відкриття нових кар'єрів з видобування і переробки нерудних матеріалів (піску, каменя, глини тощо).

На початках діяльності підприємства мають значні витрати, пов'язані з геологорозвідувальними роботами, зняттям верхнього шару землі, облаштуванням кар'єру, тоді як продукція буде одержана значно пізніше. Аналогічна ситуація виникає при будівництві шахт. Тому такі витрати спочатку обліковують як витрати майбутніх періодів – а потім частинами списують на поточні витрати (відповідно до одержання доходів).

Питання для самоконтролю:

1. Види господарських операцій за якими підприємство застосовує рахунок 39 «Витрати майбутніх періодів».
2. Відображення рахунку 39 у фінансовій звітності підприємства.
3. Розкрийте, порядок списання рахунку 39.

Ситуаційні практичні задачі для самоперевірки знань:

Задача 1. Підприємство в жовтні 2020 р. з поточного рахунку підприємства перерахувало з поточного рахунку 1200 грн. газеті «Все про бухгалтерський облік» за оформлення підписки на I квартал 2021 р. відобразити оформлення підписки на газету та її надходження в бухгалтерському обліку.

Задача 2. Підприємство отримало в оперативну оренду автомобіль для адміністративних потреб. Вартість орендної плати за один місяць складає 6000 грн. в.т. ПДВ. В договорі оренди зазначається, що підприємство повинно зразу сплатити оренду за перший та за останній місяць оренди з подальшим проведенням щомісячних платежів. Щомісячні витрати на експлуатацію автомобіля складають: ПММ – 6000 грн. (в т.ч. ПДВ), витрати на автостоянку у робочий час – 3000 грн. (в т.ч. ПДВ). Відобразити в обліку знаходження автомобіля в оперативній оренді.

Тестові завдання для самоперевірки знань з дисципліни «Фінансовий облік І»

1. Нарахування заробітної плати виробничим працівникам відображається такою кореспонденцією рахунків:
а) Дт 91 Кт 661; б) Дт 23 Кт 661; в) Дт 92 Кт 661; г) Дт 93 Кт 661.
2. Нарахування заробітної плати адміністрації цехів відображається такою кореспонденцією рахунків:
а) Дт 91 Кт 661; б) Дт 23 Кт 661; в) Дт 92 Кт 661; г) Дт 93 Кт 661.
3. Нарахування зносу основних засобів виробничого призначення відображається такою кореспонденцією рахунків:
а) Дт 23 Кт 131; б) Дт 91 Кт 131; в) Дт 10 Кт 131; г) Дт 93 Кт 131.
4. Нарахування витрат з доставки товарів постачальником відображається в фінансовому обліку:
а) Дт 28 Кт 63; б) Дт 93 Кт 63; в) Дт 23 Кт 63; г) Дт 63 Кт 28.
5. Фактична собівартість готової продукції визначається шляхом:
а) додавання до виробничої собівартості загальноновиробничих змінних та постійних розподілених витрат;
б) узагальненням всіх витрат на виробництво;
в) вирахування із виробничої собівартості залишків незавершеного виробництва;
г) додавання до цехової собівартості витрат з реалізації продукції.
6. Списання тари і тарних матеріалів, використаних для продажу продукції, відображається в обліку такою кореспонденцією рахунків:
а) Дт 93 Кт 204; б) Дт 90 Кт 204; в) Дт 949 Кт 204; г) Дт 26 Кт 204.
7. Оприбуткування готової продукції відображається в обліку:
а) Дт 26 Кт 23; б) Дт 26 Кт 91; в) Дт 26 Кт 92; г) Дт 26 Кт 36.
8. Витрати на транспортування сировини включаються:
а) до загальноновиробничих витрат; б) загальногосподарських витрат;
в) первісної вартості сировини; г) витрат на виробництво.
9. Залишок готової продукції показується в балансі за:
а) плановою собівартістю; б) фактичною виробничою собівартістю;
в) договірними цінами; г) найвищою вартістю реалізації.
10. При включенні загальноновиробничих витрат у собівартість продукції, здійснюється запис:
а) Дт 23 Кт 91; б) Дт 92 Кт 91; в) Дт 26 Кт 91; г) Дт 23 Кт 91, Дт 90 Кт 91.
11. Дохід від реалізації готової продукції в обліку відображається:
а) Дт 701 Кт 26; б) Дт 36 Кт 701; в) Дт 31 Кт 702; г) Дт 901 Кт 26.
12. Собівартість готової продукції в момент її відвантаження відображається:
а) Дт 701 Кт 26; б) Дт 36 Кт 701; в) Дт 31 Кт 702; г) Дт 901 Кт 26.

13. Собівартість готової продукції в момент її відвантаження відображається:

а) Дт 903 Кт 26; б) Дт 36 Кт 701; в) Дт 31 Кт 702; г) Дт 901 Кт 26.

14. Сума перевищення облікової вартості готової продукції над її фактичною собівартістю відображається в обліку такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 23 Кт 26; б) Дт 26 Кт 23 сторно; в) Дт 26 Кт 719; г) Дт 949 Кт 26.

15. Втрати від браку списують на собівартість продукції:

а) Дт 23 Кт 24; б) Дт 92 Кт 24; в) Дт 24 Кт 66; г) Дт 66 Кт 24.

16. Відображено вартість витрачених матеріалів на виробництво відображається:

а) Дт 23 Кт 20; б) Дт 20 Кт 23; в) Дт 23 Кт 24; г) Дт 23 Кт 685.

17. Списання собівартості зданих замовнику будівельно-монтажних робіт такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 903 Кт 23; б) Дт 23 Кт 26; в) Дт 24 Кт 61; г) Дт 23 Кт 66.

18. Нарахування амортизації основних засобів виробничого призначення в обліку відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 91 Кт 131; б) Дт 93 Кт 131; в) Дт 92 Кт 131; г) Дт 23 Кт 131.

19. Списання фактичної собівартості готової продукції відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 901 Кт 26; б) Дт 903 Кт 91; в) Дт 903 Кт 23; г) Дт 23 Кт 901.

20. Нарахування амортизації машин і механізмів загальновиробничого призначення в обліку відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 91 Кт 131; б) Дт 93 Кт 131; в) Дт 92 Кт 131; г) Дт 23 Кт 131.

21. Нарахування амортизації основних засобів відділу збуту в обліку відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 91 Кт 131; б) Дт 93 Кт 131; в) Дт 92 Кт 131; г) Дт 23 Кт 131.

22. Нарахування амортизації комп'ютера, який використовується в бухгалтерії в обліку відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 91 Кт 131; б) Дт 93 Кт 131; в) Дт 92 Кт 131; г) Дт 23 Кт 131.

23. Бухгалтерський запис Дт 151 Кт 205 означає:

а) відпуск матеріалів на сторону; б) списання матеріалів у виробництво; в) списання будівельних матеріалів, використаних на будівництво об'єкта основних засобів; г) списання будівельних матеріалів за рахунок раніше нарахованого резерву.

24. При проведенні переоцінки об'єкта основних засобів, переоцінці підлягають:

а) первісна вартість та сума накопиченого зносу; б) ліквідаційна вартість; в) річна сума амортизації; г) справедлива вартість.

25. Засновником до статутного капіталу створеного підприємства внесені запаси. У цьому випадку балансовою вартістю внесених запасів вважається...

а) погоджена засновниками підприємства справедлива вартість запасів, внесених до статутного капіталу; б) сформована на ринку вартість на аналогічні товари; в) вартість, визначена в наказі про облікову політику; г) правильна відповідь відсутня.

26. На суму вартості палива і мастильних матеріалів, одержаних від постачальника буде здійснено:

а) Дт 203 Кт 203; б) Дт 203 Кт 631; в) Дт 203 Кт 719; г) Дт 203 Кт 423.

27. Надходження запасних частин внаслідок ліквідації основних засобів в фінансовому обліку відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 207 Кт 23; б) Дт 207 Кт 631; в) Дт 947 Кт 207; г) Дт 207 Кт 746.

28. Визнання доходу від реалізації наданих послуг відображають:

а) Дт 361 Кт 703; б) Дт 311 Кт 701; в) Дт 301 Кт 654; г) Дт 703 Кт 641.

29. На вартість нестачі паливно-мастильних матеріалів буде проводка:

а) Дт 203 Кт 719; б) Дт 946 Кт 203; в) Дт 947 Кт 203; г) Дт 372 Кт 203.

30. Списання матеріалів для ремонту автомобільних шин в фінансовому обліку буде складено таку кореспонденцію рахунків:

а) Дт 23 Кт 204; б) Дт 23 Кт 207; в) Дт 207 Кт 207; г) Дт 203 Кт 719.

31. Оприбутковано запасні частини куплені за готівковий розрахунок підзвітною особою відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 207 Кт 372; б) Дт 207 Кт 631; в) Дт 372 Кт 301; г) Дт 207 Кт 671.

32. Оприбутковано паливо, придбане за готівковий розрахунок підзвітною особою відображають такою кореспонденцією рахунків:

а) Дт 203 Кт 372; б) Дт 203 Кт 631; в) Дт 372 Кт 301; г) Дт 207 Кт 671.

33. Моментом фактичного надходження внесків у вигляді грошових коштів до статутного капіталу є:

а) дата платіжного документа; б) правильна відповідь відсутня; в) дата зарахування суми на поточний рахунок або внесення в касу; г) відповіді а і в правильні.

34. Надходження цегли внаслідок ліквідації основних засобів відображають проводкою:

а) Дт 205 Кт 23; б) Дт 205 Кт 631; в) Дт 947 Кт 205; г) Дт 205 Кт 746.

35. Нарахування амортизації у фінансовому обліку проводиться:

а) раз на рік;

б) раз на квартал;

в) щомісяця;

г) відповідно до облікової політики підприємства.

36. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів і бібліотечних фондів нараховується:

а) у першому місяці використання об'єкта в розмірі 50 відсотків його вартості, яка амортизується, та решта 50 відсотків вартості, яка амортизується, у місяці їх вилучення з активів (списання з балансу)

внаслідок невідповідності критеріям визнання активом або в першому місяці використання об'єкта 100 відсотків його вартості;

б) прямолінійного;

в) зменшення залишкової вартості, прискореного зменшення залишкової вартості;

г) прямолінійного, за нормами та методами, передбачені податковим законодавством.

37. Методами оцінки вибуття запасів відповідно до П(С)БО 9 "Запаси" є:

а) середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), нормативних затрат, ціни продажу;

б) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), нормативних затрат, ціни продажу;

в) ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості, нормативних затрат, ціни продажу;

г) собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО).

38. Елементом операційних витрат згідно П(С)БО 16 "Витрати" є:

а) матеріальні витрати; б) прямі матеріальні витрати; в) амортизація будівлі; г) визнані штрафи, пеня, неустойки.

39. Позитивна операційна курсова різниця на дату балансу по рахунку 302 "Каса в іноземній валюті" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; б) 712; г) 974.

40. Відповідно до П(С)БО 8 "Нематеріальні активи", нематеріальним активом є:

а) немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований;

б) немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам;

в) всі відповіді правильні;

г) немає правильної відповіді.

41. Відповідно до П(С)БО 9 "Запаси", запасами є активи, які:

а) утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності;

б) перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва;

в) утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством;

г) всі відповіді правильні.

42. Видача готівки підзвіт для придбання матеріальних цінностей здійснюється на підставі:

а) договору про повну матеріальну відповідальність; б) видаткового касового ордера; в) видаткової накладної; г) авансового звіту.

43. Виробнича собівартість продукції відповідно до П(С)БО 16 "Витрати" складається з:

а) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат, змінних загальновиробничих витрат та постійних розподілених загальновиробничих витрат;

б) матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат, загальновиробничих витрат;

в) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат, змінних загальновиробничих;

г) прямих матеріальних витрат, прямих витрат на оплату праці, інших прямих витрат, розподілених загальновиробничих витрат.

44. На дату балансу залишки на валютних рахунках перераховуються за курсом:

а) Національного банку України; б) комерційних банків; в) середнього курсу за період; г) всі відповіді правильні.

45. Позитивна операційна курсова різниця на дату балансу по рахунку 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; г) 974.

46. Негативна операційна курсова різниця на дату балансу по рахунку 632 "Розрахунки з іноземними постачальниками" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; г) 974.

47. Позитивна операційна курсова різниця на дату балансу по рахунку 362 "Розрахунки з іноземними покупцями" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; г) 974.

48. Негативна операційна курсова різниця на дату балансу рахунку 362 "Розрахунки з іноземними покупцями" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; г) 974.

49. Негативна операційна курсова різниця на дату балансу по рахунку 302 "Каса в іноземній валюті" відображається по рахунку:

а) 714; б) 945; в) 744; г) 974.

50. Якими бухгалтерськими записами відображається в фінансовому обліку придбання нематеріального активу у постачальника:

а) Дт 12 Кт 631 та Дт 641 Кт 631; б) Дт 154 Кт 631 та Дт 641 Кт 631; в) Дт 152 Кт 681; г) Дт 12 Кт 152.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З ДИСЦИПЛІНИ

1. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Т. В. Давидюк [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». - Харків : Гельветика, 2016. - 391 с.
2. Височан О. С. Фінансовий облік : навч. посіб. / О. С. Височан, О. О. Височан ; Нац. ун-т «Львів. політехніка». - Львів : Сорока Т. Б. [вид.], 2016. - 449 с.
3. Карпенко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Карпенко, В. І. Успенко ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. - Харків : Лідер, 2016. - 609 с.
4. Крупка Я. Д. Бухгалтерський облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. - Тернопіль : ТНЕУ, 2018. - 460 с.
5. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік: Навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2016. – 663 с.
6. Фатенок-Ткачук А. О. Фінансовий облік I, II : навч. посіб. / А. О. Фатенок-Ткачук. - 2-е вид., змін. й доповн. - Луцьк : Вежа-Друк, 2016. - 540 с.
7. Фінансовий облік : підруч. – 4-ге вид., допов. і перероблене / З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Я. Д. Крупка, Н.Я. Микитюк, Н.В. Починок, Р. В. Романів. – Тернопіль.: Економічна думка ТНЕУ, 2017. – 451 с.
8. Бухгалтерський облік : збірник задач і тестів [Текст] : навч. посіб. / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Н. В. Починок, Р. В. Романів. – К. : Крок, 2017. – 205 с.
9. Бухгалтерський облік [Текст] : навч. посіб. / М. Б. Кулинич, А. Т. Сафарова ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк : Вежа-Друк, 2017. - 435 с.
10. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. – К. : Політехніка, 2017. – 248 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.minfin.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства фінансів України

3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
4. [http:// www.apu.com.ua](http://www.apu.com.ua) – офіційний сайт Аудиторської палати України
5. <http://www.ukr.buhgalter.com.ua> - спеціалізований інформаційноаналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів
6. <http://www.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України.
7. <http://www.vobu.com.ua> – електронна версія газети «Все про бухгалтерський облік»

Розподіл годин самостійної роботи студентів за темами дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	СРС (год.)
Модуль №1 «Основи побудови фінансового обліку. Облік необоротних активів»		
1.1	Основи побудови фінансового обліку	4
1.2	Облік основних засобів	10
1.3	Облік інших необоротних матеріальних активів	4
1.4	Облік нематеріальних активів	4
1.5	Облік фінансових інвестицій	4
1.6	Модульна контрольна робота № 1	12
Усього за модулем №1		38
Модуль №2 «Організація проведення аудиту активів та пасивів підприємства»		
2.1	Облік запасів	8
2.2	Облік виробництва, зберігання та реалізації готової продукції (послуг)	8
2.3	Облік грошових коштів	8
2.4	Облік дебіторської заборгованості	6
2.5	Облік витрат майбутніх періодів	6
2.6	Модульна контрольна робота № 2	12
Усього за модулем № 2		48
Усього за навчальною дисципліною		86

Навчально – методичне видання

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК І

Методичні рекомендації
до самостійної роботи
студентами спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Укладачі: БОНДАРЕНКО Ольга Михайлівна
КОСТЮНІК Олена Валеріївна
ПОПОВИЧ Оксана Василівна

Технічний редактор А.І. Лаврінович

Підп. до друку . .05 Формат 60x84/16. Папір офс.
Офс. друк. Ум. фарбовідб. 23. Ум. друк. арк. 5,11. Обл. – вид. арк. 5,5.

Тираж 100 пр. Замовлення № _____. Вид. № _____.
Видавництво НАУ.

03680, Київ – 680, проспект Космонавта Комарова, 1.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 977 від 05.07.2002
р.